

зовнішнього середовища. Для вирішення цього завдання пропонується матриця стратегічного позиціонування банку, яка визначає стратегію забезпечення його фінансової безпеки в залежності від рівня інтегрального показника фінансової безпеки та інтегрального показника рівня небезпеки та ризику (безпеки або ризикованості) зовнішнього середовища банку (див. табл.).

Використання даного підходу дозволило обрати найбільш оптимальну стратегію забезпечення фінансової безпеки ПАТ «Укрсоцбанк» і розробити на її основі конкретні рекомендації щодо подальшого його розвитку з метою підвищення рівня фінансової безпеки, а саме: за результатами 2012 року – стратегію концентричної диверсифікації; за результатами 2013–2014 років – антикризову стратегію.

Висновки

Діяльність банків повинна бути спеціально врегульованою стосовно формування та використання всіх видів ресурсів банку, поведінки персоналу, проведення банківських операцій та поведінки банку в цілому в умовах дії несприятливих для нього факторів. Реалізація вказаних пропозицій здійснюється шляхом формування механізму управління фінансовою безпекою, який повинен враховувати особливості прийняття стратегічних рішень залежно від сфери економічної діяльності банків, головних чинників формування безпечного їх стану на ринку та реалізації економічних інтересів. Разом із тим ефективна реалізація такої стратегії може бути забезпечена на основі особливого процесу її формування та забезпечення.

Ефективність стратегії фінансової безпеки банку значною мірою залежить від якості фінансового менеджменту. Дослідження показали, що оптимальним підходом до забезпечення фінансової безпеки банку є управління корпоративни-

ми інтересами усіх суб'єктів, які причетні до діяльності банку: власники, працівники та клієнти банку, держава. Поєднання їхніх інтересів у сфері безпеки на етапі формування та реалізації стратегії фінансової безпеки банку забезпечить найбільш дієвий вплив на очікувані результати.

Список використаних джерел

1. Сучасні виклики та економічна небезпека [Електрон. ресурс] / Журнал «ВІС». – 2015. – №15. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/4842/>
2. Стратегія монетарної політики на 2016–2020 роки (пропозиції правління НБУ до Основних засад грошово-кредитної політики) [Електрон. ресурс] / Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=20985218>
3. Зубок М.І. Безпека банківської діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2003. – 156 с.
4. Ермошенко М.М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення [Текст] / М.М. Ермошенко. – К.: Київ. нац. торг-екоп. ун-т, 2001. – 309 с.
5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
6. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» // Постанова Правління Національного банку України від 15.03.2004. №104.
7. Колобов А.А. Менеджмент высоких технологий. Интегрированные производственно-корпоративные структуры: организация, экономика, управление, проектирование, эффективность, устойчивость / А.А. Колобов, И.Н. Омельченко, А.И. Орлов. – М.: Издательство «Екзамен», 2008. – 621 [3] с. (Серия «Учебник для вузов»).
8. Пастухова В.В. Функціонування підприємства у зовнішньому середовищі: закони стійкості і толерантності / В.В. Пастухова // Вісник КНТЕУ. – 2001. – №4. – С. 50–59.

УДК 336.763

Н.В. ЦИМБАЛЕНКО,
к.е.н., доцент, Київський національний університет технологій та дизайну,
В.І. ЛЕВЧУК,
студент, Київський національний університет технологій та дизайну

Удосконалення системи забезпечення фінансово-економічної безпеки

Дослідження системи удосконалення фінансово-економічної безпеки банку. Послідовність реалізації стратегій впровадження безпеки. Ключові аспекти забезпечення фінансово-економічної безпеки банку.

Ключові слова: фінансово-економічна безпека, завдання та принципи формування системи економічної безпеки, концепція, методичні положення.

Н.В. ЦИМБАЛЕНКО,
к.э.н., доцент, Киевский национальный университет технологий и дизайна,
В.И. ЛЕВЧУК,
студент, Киевский национальный университет технологий и дизайна

Усовершенствование системы обеспечения фінансово-економической безопасности

Исследование системы усовершенствования фінансово-економической безопасности банка. Последовательность реализации стратегий внедрения безопасности. Ключевые аспекты обеспечения фінансово-економической безопасности банка.

Ключевые слова: фінансово-економическая безопасность, задачи и принципы формирования системы экономической безопасности, концепция, методические положения.

Improving system security financial and economic security

A study of improving the financial and economic security of the bank. Sequencing of security policies. Key aspects of the bank's financial and economic security.

Keywords: financial and economic security, objectives and principles of the system of economic security concept teaching position.

Постановка проблеми. Слабкість системи економічної та фінансової безпеки, відсутність конструктивних методів захисту банківської діяльності зумовлює її нестійкість. Тим не менш науково обґрунтована концепція і механізм забезпечення фінансової безпеки банківської діяльності ще не остаточно сформувався.

Серед проблем захисту банківської діяльності від загроз зовнішнього і внутрішнього характеру все більше актуалізується необхідність забезпечення охорони фінансових ресурсів, захисту інформації та майна банку, створення системи його фінансової безпеки. Для банків особливо значущими є такі умови ефективної і безпечної діяльності, як забезпечення повернення кредитів, підвищення прибутковості, підтримка ліквідності, зниження банківських ризиків.

Рівень наукової розробки проблеми підвищення економічної безпеки банку досить високий, однак фундаментальних праць з використання конкретних інструментів, що сприяють забезпеченню економічної безпеки банківської системи і її суб'єктів, поки недостатньо.

Економічна безпека банківської діяльності – це стан найбільш ефективного використання ресурсів для запобігання загроз і забезпечення стабільного функціонування банків [5].

Головною метою забезпечення економічної безпеки банку є досягнення максимальної стабільності функціонування, а також створення основ і перспектив зростання незалежно від об'єктивних і суб'єктивних загрозливих факторів. У су-

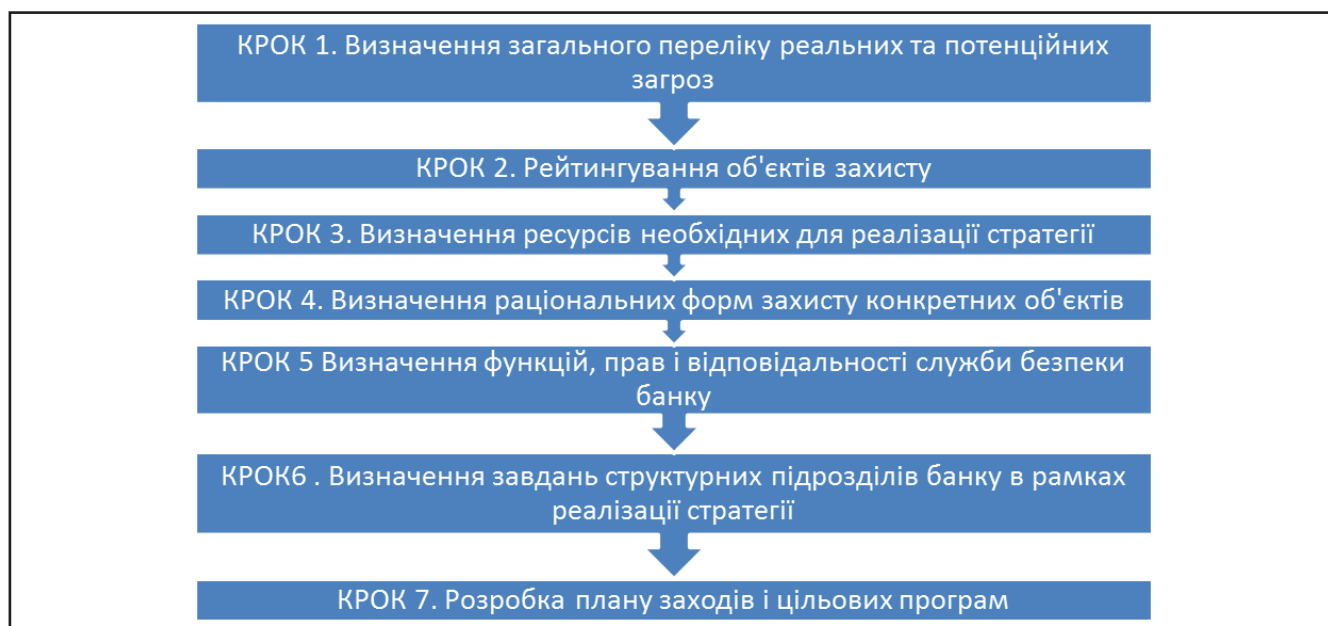
часних умовах непередбачуваної фінансової кон'юнктури це особливо актуально.

Виклад основного матеріалу. Для досягнення найбільш високого рівня фінансово-економічної безпеки банк повинен проводити роботу щодо забезпечення стабільності та ефективності функціонування основних її складових, до яких відносяться: фінансова, інформаційна, техніко-технологічна, кадрова і правова.

Фінансова складова є найбільш важливою, оскільки фінансова стабільність свідчить про забезпеченість банку власними фінансовими ресурсами, ефективність їх використання.

Найбільш важливою і складною є проблема забезпечення фінансової складової безпеки банку, тому в стійкому, ефективно працюючому банку є достатні кошти для вирішення завдань щодо захисту інформації, охорони співробітників банку, залучення в усі структури висококваліфікованих фахівців [1].

Забезпечення власної безпеки є одним із найважливіших напрямів діяльності будь-якої кредитно-фінансової організації. Не є винятком і банки, управління безпекою яких є одним із необхідних елементів цілісної системи управління з метою реалізації адекватної зовнішнім умовам стратегії. Стратегія забезпечення безпеки – сукупність довгострокових цілей і управлінських підходів, виконання яких забезпечує захист кредитно-фінансової організації від потенційних загроз розголошення комерційних та банківських таємниць, а також нанесення їй будь-яких інших форм шкоди майнового і немайнового характеру. Загальну послідовність реалізації стратегії наведено на рис. 1 [2].

Рисунок 1. Загальна послідовність реалізації стратегії

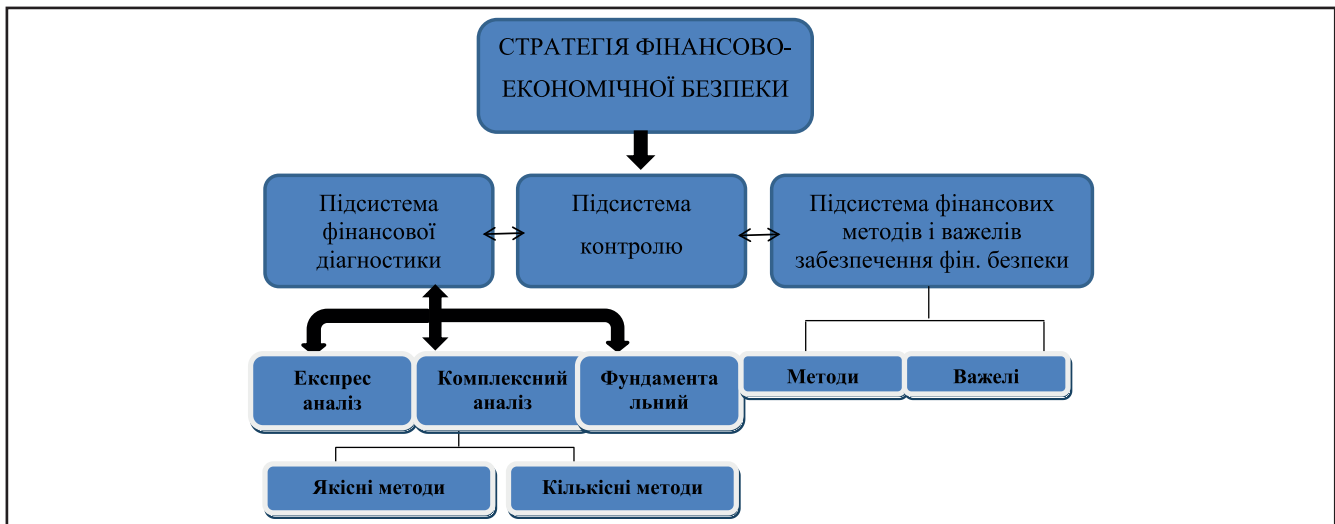

Рисунок 2. Система фінансово-економічної безпеки банку

Значна кількість проблем у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки банків призводить до зниження ефективності їх діяльності. Основними проблемами можуть бути такі: низький рівень ризик-менеджменту; повільна реакція на кризові ситуації; недостатня обґрунтованість управлінських рішень в сфері фінансового управління.

Механізм управління фінансовою безпекою банку – це сукупність фінансових важелів і методів діагностики, а також нейтралізації кризових явищ для забезпечення стабільної і ефективної діяльності банківської установи. Його використання забезпечує вирішення таких завдань:

- здійснення моніторингу фінансового стану банку для раннього виявлення ознак його кризового стану;
- визначення масштабів кризового стану;
- дослідження основних факторів, що обумовлюють кризовий стан банку;
- розробка та реалізація заходів щодо запобігання кризі;
- контроль виконання заходів із забезпечення фінансово-економічної безпеки банку й оцінка отриманих результатів;
- забезпечення стабільної та ефективної діяльності банку як в короткостроковому, так і довгостроковому періодах.

Ключові підсистеми забезпечення фінансово-економічної безпеки банку відображено в загальній структурі системи фінансово-економічної безпеки, яку наведено на рис. 2 [3].

Висновки

Забезпечення власної безпеки банку є одним з постійно діючих напрямів його діяльності. Відповідно, управління безпекою виступає в якості одного з необхідних елементів внутрішньобанківського менеджменту. Воно визначає-

ся як формалізований (тобто закріплений у відповідних нормативних документах) процес, спрямований на вирішення встановленого переліку управлінських завдань за відповідним напрямом діяльності.

Для забезпечення необхідної ефективності управління безпекою банку має здійснюватися в рамках цілісної системи управління.

Список використаних джерел

1. Амосов О.Ю. Фінансова безпека підприємства в сучасних умовах: теоретичний аспект / О.Ю. Амосов // Проблеми економіки. – 2011. – №4. – С. 76–80.
2. Артеменко Д.А. Механізм забезпечення фінансової безпеки банківської діяльності / Автореф. дис. канд. екон. наук. – Ростов-на-Дону, 1999.
3. Хитрін О.І. Фінансова безпека комерційних банків // Фінанси України. – 2004. – №11. – С. 118–124.
4. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізм забезпечення): монографія / О.І. Барановський. – К.: КНТЕУ, 2004. – 759 с.
5. Яременко С.М. Економічна безпека банків та способи її забезпечення / С.М. Яременко // Фінанси, облік і аудит: збірник наукових праць. – К.: КНЕУ, 2009.
6. Подольчак Н.Ю. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки: навч. посібник / Н.Ю. Подольчак, В.Я. Карковська. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 268 с.
7. Васюренко О.В. Банківські операції [Текст]: навч. посібн. / О.В. Васюренко. – К.: Знання, 2000
8. Іващенко О.В., Четверіков П.М. Система фінансово-економічної безпеки підприємства / О.В. Іващенко, П.М. Четверіков.